

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

24 ביולי 2023

1652

ו' באב התשפ"ג

עמוד

הצעת חוק שמירת הניקיון (הוראת שעה), התשפ"ג-2023 1284

הצעת חוק שמירת הניקיון (הוראת שעה), התשפ"ג-2023

1. תיקון סעיף 111 – הוראת שעה
 בתקופה שמיום תחילתו של חוק זה עד יום א' בטבת התשפ"ח (31 בדצמבר 2027), יקראו את סעיף 111 לחוק שמירת הניקיון, התשמ"ד-1984, כך:

(1) בסעיף קטן (ב), האמור בפסקה (2) יסומן "א" ואחריו יקראו:

"(ב) לעניין סעיף זה, יראו כמטרות נוספות גם טיפול במפגעי פסולת והקמת תשתיות לטיפול בפסולת ברשויות מקומיות המשויכות לאשכולות 1 עד 5 בהתאם לפרסום האחרון לאפיון רשויות מקומיות וסיווגן לפי הרמה החברתית-כלכלית של האוכלוסייה, שפרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, וסיוע, לתקופה שלא תעלה על שלוש שנים, בהסדרת הטיפול השוטף בפסולת ברשויות מקומיות כאמור";

(2) בסעיף קטן (ב1), במקום "על 25%" יקראו "על 35%".

ד ב ר י ה ס ב ר

התשע"ו, עמ' 990), עד יום ט"ז בטבת התשפ"א (31 בדצמבר 2020), ובשנת 2021 הוארך בשנית תוקפה של הוראת השעה בחוק שמירת הניקיון (הוראת שעה) (תיקון מס' 2), התשפ"א-2021 ("ס"ח התשפ"א", עמ' 476). עד יום ז' בטבת התשפ"ג (31 בדצמבר 2022). בשל התפוזות הכנסת ה"ד-24 ביום א' בתמוז התשפ"ב (30 ביוני 2022), הוארך אוטומטית תוקפה של הוראת השעה מכוח סעיף 38 לחוק יסוד: הכנסת, עד יום כ"ד בשבט התשפ"ג (15 בפברואר 2023).

במהלך תקופת תוקפה של הוראת השעה ניתנו מתוקפה תמיכות הכוללות, בין השאר, סיוע בהסרת מפגעי פסולת מהשטחים הפתוחים ומנחלים, סיוע בהקמת מערכי פסולת אזוריים באמצעות אשכולות אזוריים, רכישה ופריסה של מיתקני תשתית בסיסיים לאיסוף ופינוי פסולת ברשויות מקומיות חלשות, הקמת מערכי אכיפה עירוניים למניעת השלכת פסולת והסדרת הטיפול השוטף בה ועוד. עם זאת נמצא כי נכון לעת הזו הפערים העמוקים בין הרשויות המקומיות השונות טרם הצטמצמו.

לכן מוצע בהצעת חוק זו לעגן פעם נוספת, כהוראת שעה לתקופה שעד יום א' בטבת התשפ"ח (31 בדצמבר 2027), את ההסדר שהיה קבוע בהוראת השעה שפקדה בחודש פברואר 2023, לעניין המטרות הנוספות שלשמן ניתן לעשות שימוש בכספי חשבון ההיטל ברשויות מקומיות חלשות. ואולם לפי המוצע, התקופה שבה ניתן לעשות שימוש בכספי חשבון ההיטל למטרת סיוע בהסדרת הטיפול השוטף בפסולת ברשויות מקומיות חלשות, תהיה שלוש שנים, ולא שנה אחת כפי שהיה קבוע בהסדר שבהוראת השעה הקודמת. זאת, כדי לאפשר לרשויות הזוכות בתמיכה לבצע את הפעולות הנדרשות לצורך טיפול שוטף בפסולת, במהלך תקופה ארוכה יותר, ובכך לאפשר יציבות בטיפול כאמור.

סעיף 1 סעיף 111 לחוק שמירת הניקיון, התשמ"ד-1984 (להלן – החוק), שכותרתו "ייעוד כספי היטל הטמנה", קובע כי בקרן לשמירת הניקיון אשר הוקמה לפי החוק ינהל חשבון נפרד לכספים המתקבלים מהיטל הטמנה שמשלמים מפעילי אתרים לסילוק פסולת (להלן – חשבון ההיטל). עוד קובע הסעיף, כי כספי חשבון ההיטל ישמשו לפיתוח, הקמה וייעול של אמצעים חלופיים להטמנת פסולת שפגיעתם בסביבה פחותה מזו של הטמנה ולעידוד השימוש בהם. לצד מטרות עיקריות אלה נקבעו בחוק מטרות נוספות, אשר ניתן להקצות להן מימון מיתרת כספי חשבון ההיטל, והכול לפי תנאי סעיף 111 לחוק (להלן – מטרות נוספות).

במהלך השנים האחרונות נמצא כי ברשויות המקומיות החלשות קיימת תשתית חסרה ביותר של אצירה, איסוף ופינוי של פסולת, שאינה מספקת מענה מינימלי לצורכי התושבים. על רקע זה חוקק חוק שמירת הניקיון (הוראת שעה), התשע"ג-2013 ("ס"ח התשע"ג", עמ' 205) (להלן – הוראת השעה), שבו הוחלט להרחיב את המטרות הנוספות הקבועות בסעיף 111(ב2), כך שיתאפשר אם נותרה יתרה מחשבון ההיטל בשנה מסוימת, מימון וסיוע לפעולות שיאפשרו לרשויות המקומיות החלשות לצמצם את הפער שקיים ביניהן לבין מרבית הרשויות המקומיות, ולבסס מערכים יציבים לטיפול בפסולת. עוד נקבע בהוראת השעה כי הסכום המיועד למטרות הנוספות לפי סעיף 111(ב1) לא יעלה על 35% מכספי היטל הטמנה שהתקבלו באותה שנה, וזאת חלף מגבלה בשיעור של 25% מהכספים כאמור אשר הייתה קבועה בסעיף האמור ערב כניסתה לתוקף של הוראת השעה.

בשנת 2017 הוארך תוקפה של הוראת השעה בחוק שמירת הניקיון (הוראת שעה) (תיקון), התשע"ז-2017 ("ס"ח

¹ ס"ח התשמ"ד, עמ' 142; התשפ"ב, עמ' 688.